

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EKN, sagsnr.: 2017-13113
Den 8. november 2017

Rådsmøde (almindelige anliggender) den 20. november 2017

SAMLENOTAT

<u>1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 14.-15. december 2017</u>	<u>2</u>
<u>2. Opfølgning på møder i Det Europæiske Råd</u>	<u>4</u>
<u>3. Kommissionens arbejdsprogram for 2018</u>	<u>6</u>
<u>4. Orientering om implementering af den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning (IIA)..</u>	<u>9</u>
<u>5. Europæiske semester for 2018</u>	<u>11</u>
<u>6. Cybersikkerhed i EU</u>	<u>14</u>
<u>7. Partnerskabs- og samarbejdsaftale med Armenien.....</u>	<u>17</u>

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 14.-15. december 2017

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 20. november 2017 vil udkast til kommenteret dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 14.-15. december 2017 blive præsenteret. Udkastet foreligger endnu ikke, men der forventes drøftelser af migration, forsvar samt opfølgning på det uformelle sociale topmøde i Göteborg den 17. november 2017, herunder sociale spørgsmål, kultur og uddannelse. Der afholdes desuden et separat ØMU-topmøde i udvidet kreds i forbindelse med mødet i Det Europæiske Råd, hvor fokus særligt forventes at være på Bankunionen og tidsplanen for videreudviklingen af ØMU'en. Der vil afhængigt af udviklingen frem mod mødet kunne komme yderligere emner på dagsordenen.

2. Baggrund

Der afholdes møde i Det Europæiske Råd den 14.-15. december 2017. I henhold til forretningsordenen for Det Europæiske Råd (artikel 3) forbereder Rådet (almindelige anliggender) møderne i Det Europæiske Råd.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 20. november 2017 vil udkast til kommenteret dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 14.-15. december 2017 blive præsenteret. Udkastet foreligger endnu ikke, men der forventes drøftelser af migration, forsvar samt opfølgning på det sociale topmøde i Göteborg den 17. november, herunder vedrørende sociale spørgsmål, kultur og uddannelse. Derudover afholdes i tilknytning til mødet i Det Europæiske Råd et ØMU-topmøde den 15. december som led i arbejdet med den såkaldte "Leaders Agenda", der blev fremlagt af formanden for Det Europæiske Råd, Donald Tusk, forud for mødet i Det Europæiske Råd den 19.-20. oktober. ØMU-topmødet vil være åbent for deltagelse fra lande, der ikke er med i eurozonen.

Fsva. migration forventes drøftelser af både interne og eksterne aspekter. Fsva. interne aspekter forventes fokus særligt at være på reform af fælles europæiske asylsystem, herunder ift. spørgsmålet om obligatorisk omfordeling med henblik på at kunne nå til konsensus herom i første halvdel af 2018. Fsva. eksterne aspekter kan det forventes, at stats- og regeringscheferne vil gøre status over udviklingen samt effekten af EU's indsatser.

Fsva. forsvarsområdet forventes Det Europæiske Råd at drøfte udviklingen i EU's sikkerhed- og forsvarspolitik og at endossere den rådsbeslutning, som skal etablere det forstærkede forsvarssamarbejde PESCO, som Rådet (udenrigsanliggender) ventes at vedtage den 11. december 2017. Det forstærkede forsvarssamarbejde blev senest drøftet på mødet i Det Europæiske Råd den 19. oktober, hvor stats- og regeringscheferne genbekræftede konklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd den 22.-23. juni 2017 om styrkelse af EU-samarbejdet vedrørende sikkerhed og forsvar.

Det Europæiske Råd forventes også at følge op på drøftelserne på det uformelle sociale topmøde i Göteborg den 17. november 2017, herunder om sociale spørgsmål, kultur og uddannelse.

Fsva. EU's fremtid generelt kan øvrige emner ifm. Leaders' Agenda eventuelt blive rejst. Mødet bliver det første formelle møde i Det Europæiske Råd, hvor Tusks foreslåede metode tages i brug, bl.a. med et ønske om mere politiske drøftelser af vigtige emner på baggrund af beslutningsnoter forberedt af formanden for Det Europæiske Råd.

På ØMU-topmødet forventes en drøftelse af særligt Bankunionen og proces og tidsplan for videreudviklingen af ØMU'en, herunder i lyset af de forslag, som Kommissionen forventes at fremlægge den 6. december 2017.

Der forventes afholdt DER (art. 50) i marginen af mødet i Det Europæiske Råd. Der henvises til særskilt kommenteret dagsorden.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Udkastet til den kommenterede dagsorden for Det Europæiske Råd den 14.-15. december 2017 ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Konsekvenserne af disse vil først kunne vurderes, når der foreligger konkrete forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet der endnu ikke foreligger et udkast til kommenteret dagsorden, kendes andre landes holdninger ikke på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ventes at tage formandskabets orientering om udkastet til kommenteret dagsorden til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Opfølgning på møder i Det Europæiske Råd

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

I henhold til art. 16, stk. 6. TEU er Rådet (almindelige anliggender) ansvarlig for opfølgning på møder i Det Europæiske Råd i samarbejde med Kommissionsformanden og formanden for Det Europæiske Råd. Opfølgning på Det Europæiske Råd forventes derfor at være på dagsordenen for rådsmødet (almindelige anliggender) den 20. november 2017. Det er forventningen, at formandsskabet på mødet vil gennemgå status for implementeringen af konklusionerne fra Det Europæiske Råds seneste møder, herunder mødet den 19.-20. oktober 2017.

2. Baggrund

I henhold til art. 16, stk. 6. TEU er Rådet (almindelige anliggender) ansvarlig for opfølgning på møder i Det Europæiske Råd i samarbejde med kommissionsformanden og formanden for Det Europæiske Råd. Endvidere var der under det nederlandske formandskab i første halvår 2016 bred opbakning til, at Rådet (almindelige anliggender) systematisk følger op på Det Europæiske Råds beslutninger med henblik på at sikre fuld og effektiv implementering af stats- og regeringschefernes beslutninger.

3. Formål og indhold

Det er forventningen, at Rådet (almindelige anliggender) på mødet den 20. november vil følge op på arbejdet med implementeringen af Det Europæiske Råds beslutninger, herunder konklusionerne fra Det Europæiske Råd den 19.-20. oktober 2017.

Det er forventningen, at formandsskabet vil gennemgå status for implementeringen af Det Europæiske Råds konklusioner, herunder de igangværende og kommende initiativer. Fokus ventes at være på Det Europæiske Råds prioriteter; migration, sikkerhed samt vækst- og jobskabelse. Desuden forventes fokus at være opfølgning på konklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd den 19. oktober omhandlende migration, digitalt Europa, sikkerhed og forsvar og eksterne relationer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at der blandt medlemslandene generelt er bred opbakning til hurtig og effektiv implementering af Det Europæiske Råds konklusioner. Der ventes endvidere at være opbakning til, at Rådet (almindelige anliggender) følger op herpå, jf. traktatens bestemmelser herom.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at Rådet (almindelige anliggender) systematisk følger op på møder i Det Europæiske Råd mhp. at sikre effektiv implementering af de vedtagne konklusioner og levere konkrete resultater til borgerne – ikke mindst ift. migration, sikkerhed samt vækst- og jobskabelse.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Kommissionens arbejdsprogram for 2018

KOM (2017) 0650

Nyt notat.

1. Resumé

Som besluttet i den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning fra april 2016 vil Rådet ad flere omgange have en drøftelse med Kommissionen om udformningen af det kommende års arbejdsprogram for Kommissionen. Kommissionen har den 24. oktober offentliggjort arbejdsprogrammet for 2018, der fremlægger 26 forslag fordelt på ti prioriteter, der følger af den strategiske dagsorden fra 2014. Arbejdsprogrammet indeholder både forslag tiltænkt vedtagelse inden for den nuværende Kommissions mandat i 2019 og forslag, der peger frem mod 2025. På rådsmødet ventes en præsentation af arbejdsprogrammet efterfulgt af en drøftelse heraf, samt af den ventede inter-institutionelle erklæring fra Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om arbejdsprogrammet. Erklæringen følger af den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning og vil fokusere på de forslag, der sigter på vedtagelse inden 2019.

2. Baggrund

Den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning trådte i kraft den 13. april 2016. I aftalen fremgår det, at Kommissionen vil indgå i dialog med henholdsvis Europa-Parlamentet og Rådet både før og efter vedtagelsen af sit årlige arbejdsprogram. Denne dialog omfatter tidlige bilaterale udvekslinger af synspunkter om initiativer i det efterfølgende år inden forelæggelsen af Kommissionens hensigtserklæring ("letter of intent"), der i år blev offentliggjort i forbindelse med Kommissionsformandens årlige tale til Europa-Parlamentet den 13. september 2017. Rådet (almindelige anliggender) havde en drøftelse af hensigtserklæringen den 25. september 2017. På denne baggrund fremsatte Kommissionen den 24. oktober sit arbejdsprogram for 2018 med overskriften "En dagsorden for et mere enigt, stærkere og mere demokratisk Europa". I overensstemmelse med den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning vil Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen i fællesskab skulle udarbejde en erklæring om det lovgivningsmæssige arbejde i 2018.

Som i det seneste år forsøger Kommissionen med sit arbejdsprogram at sikre, at der fokuseres på de store spørgsmål, hvor indsatsen på EU-plan kan gøre en reel forskel. Kommissionen har ligeledes signaleret, at der lægges særlig vægt på vedtagelse og implementering af forslag i tillæg til fremlæggelsen af nye. Arbejdsprogrammet er inddelt i to typer forslag. Nogle er målrettede forslag, der har til hensigt at færdiggøre arbejdet på en række eksisterende målsætninger. Disse forslag vil Kommissionen fremlægge inden maj 2018 for derefter at fokusere på vedtagelse og implementering. Andre forslag peger frem mod 2025, og kan forstås som Kommissionens løbende indspil til de igangværende drøftelser om EU's fremtid. Arbejdsprogrammet for 2018 indeholder 26 nye forslag fordelt over ti prioritetsområder, der udgår fra den strategiske dagsorden fra juni 2014. 11 af forslagene (markeret i kursiv) peger frem mod 2025.

1. "Et skub til jobs, vækst og investering": 1) implementering af handlingsplanen vedrørende cirkulær økonomi; 2) *den flerårige finansielle ramme for perioden efter 2020* 3) *en bæredygtig europæisk fremtid, herunder et refleksionspapir om opfølgningen på FN's bæredygtige udviklingsmål*
2. "Et forbundet digitalt indre marked": 4) Færdiggørelsen af det digitale indre marked.
3. "En modstandsdygtig energiunion med en fremadskuende klimaforandringspolitik": 5) Færdiggørelsen af energiunionen. 6) *Fremtidens energi- og klimapolitik*
4. "Et dybere og mere retfærdigt indre marked med en styrket industriel base": 7) Retfærdig beskatning i den digitale økonomi; 8) En pakke om social retfærdighed 9) Forbedring af

- EU's fødevarerforsyningskæde 10) færdiggørelse af kapitalmarkedsunionen 11) *Mere effektiv lovgivning i det Indre Marked.*
5. "En dybere og mere retfærdig Økonomisk og Monetær Union": 12) færdiggørelse af ØMU'en; 13) færdiggørelse af bankunionen; 14) *oprettelse af en europæiske økonomi- og finansminister.*
 6. "Handel: En balanceret og progressiv handelspolitik til at styre globaliseringen: 15) Levering af resultater på handel for alle-strategien.
 7. "Et område for retfærdighed og fundamentale rettigheder baseret på gensidig tillid": 16) Færdiggørelsen af sikkerhedsunionen. 17) EU's civilbeskyttelsesmekanisme 18) *Udvidelse af arbejdsområderne for EU's offentlige anklagemyndighed 19) forbedre implementeringen af retsstatsprincipper i EU*
 8. "Mod en ny migrationspolitik": 20) Levering af resultater på den europæiske dagsorden vedrørende migration.
 9. "En stærkere global aktør": 21) Levering af resultater på EU's globale strategi; 22) *Et troværdigt udvidelsesperspektiv; 23) Mere effektivitet og konsekvens i implementeringen af den Fælles Udenrigspolitik*
 10. "En Union for demokratisk forandring": 24) Et kommunikerende Europa 25) *Gøre mindre, mere effektivt, herunder forbedring af subsidiaritet og proportionalitet; 26) Et mere effektivt og demokratisk Europa*

Herudover indeholder arbejdsprogrammet forslag om forbedring af den lovgivningsmæssige kvalitet af 12 eksisterende stykker EU-lovgivning under REFIT-programmet. Kommissionen identificerer endvidere 66 eksisterende forslag, som Europa-Parlamentet og Rådet opfordres til at prioritere, idet Kommissionen vurderer, at disse vil kunne medføre mærkbare forbedringer for borgere og virksomheder. Kommissionen foreslår herudover tilbagetrækning af 15 lovforslag og ophævelse af tre stykker eksisterende lovgivning, som vurderes at være blevet overflødig.

3. Formål og indhold

På rådsmødet ventes en præsentation af arbejdsprogrammet efterfulgt af en drøftelse heraf, samt af den ventede erklæring fra Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om arbejdsprogrammet. Drøftelserne og erklæringen ventes at have fokus på de initiativer, der har til hensigt at færdiggøre arbejdet på eksisterende målsætninger snarere end de initiativer, der peger frem mod 2025.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil være en del af drøftelserne om erklæringen fra de tre institutioner – Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen. Europa-Parlamentets holdning hertil er endnu ikke kendt.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen i sig selv ventes ikke at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Konsekvenser for disse vil blive vurderet, når Kommissionen fremsætter de konkrete forslag, der er indeholdt i arbejdsprogrammet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at der generelt vil kunne findes opbakning til Kommissionens arbejdsprogram for så vidt angår de forslag, der ligger inden for Kommissionens nuværende mandat, herunder det overordnede fokus på implementering og på at levere på de store spørgsmål, hvor handling på EU-plan vil kunne gøre en reel forskel.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter det overordnede fokus i Kommissionens arbejdsprogram for 2018, herunder fokus på de store spørgsmål og betoningen af vedtagelse og implementering af allerede præsenterede initiativer frem for præsentationen af nye. Regeringen vil vurdere de konkrete lovgivningsmæssige forslag, når disse fremsættes.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Arbejdet med lovgivningsmæssig programmering for 2018 har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for råd mødet (almindelige anliggender) den 25. september 2017.

4. Orientering om implementering af den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning (IIA)

KOM-nummer foreligger ikke

Nyt notat.

1. Resumé

Den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning trådte i kraft den 13. april 2016. På rådsmødet (almindelige anliggender) den 20. november 2017 forventes en orientering om status for implementeringen af aftalen i Rådet.

2. Baggrund

Den inter-institutionelle aftale imellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om bedre lovgivning trådte i kraft den 13. april 2016. Aftalen indeholder overordnede fælles mål samt de specifikke emner: Fast programmering (flerårlig og årlig), redskaber til bedre lovgivning, retslige instrumenter, gennemførelsesretsakter og delegerede retsakter, gennemsigtighed og åbenhed i lovgivningsproceduren, implementering samt forsimpling af lovgivning.

Det er en del af aftalen, at der gennemføres løbende monitorering af implementeringen af denne, jf. § 50, bl.a. ved årlige drøftelser på politisk niveau.

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 20. november 2017 forventes et overblik fra formandskabet over arbejdet med at implementere den inter-institutionelle aftale. Sidste gang der blev orienteret om implementeringen var ved rådsmødet (almindelige anliggender) i oktober 2016.

3. Formål og indhold

Det forventes, at formandskabet vil orientere Rådet (almindelige anliggender) om status for de relevante aspekter inden for implementeringen af den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant for orienteringen.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Implementeringen af den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning vil i sig selv ikke at have økonomiske konsekvenser eller andre væsentlige konsekvenser. De dele af aftalen, der kan medføre bedre EU-lovgivning, kan derimod medføre positive konsekvenser for samfundsøkonomien og erhvervslivet, idet aftalen blandt andet sigter mod bedre regulering, som vil reducere unødvendige byrder for myndigheder, borgere og virksomheder.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Rådet ventes at tage orienteringen til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at Rådet følger implementeringen af den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 3. marts 2017.

5. Europæiske semester for 2018

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Det europæiske semester er på dagsordenen for Rådet (almindelige anliggender) den 20. november 2017 med henblik på en præsentation ved Kommissionen af den årlige vækstundersøgelse for 2017, såfremt denne ligger klar, samt præsentation af arbejdsplanen for behandlingen af det europæiske semester 2018 ved det indkommende bulgarske formandskab.

2. Baggrund

Det europæiske semester har til formål at styrke ex-ante koordinationen af den økonomiske politik, dvs. integrerede drøftelser af landenes økonomiske politik og vedtagelse af anbefalinger forud for vedtagelsen af national politik. Semesteret udgør den overordnede ramme for den praktiske gennemførelse af processerne i EU's økonomiske samarbejde, der håndteres af Rådet (økonomi og finans).

Semesteret indeholder to faser; først en horisontal del knyttet til Det Europæiske Råds forårstopmøde og vedtagelsen af økonomisk-politiske retningslinjer, dernæst en landespecifik del knyttet til DER's møde i juni, hvor der vedtages landespecifikke anbefalinger. Landene forventes herefter at tage højde for anbefalingerne i det efterfølgende arbejde med den økonomiske politik. Forløbet for det økonomisk-politiske samarbejde i forbindelse med det europæiske semester i 2018 forventes at se således ud:

- November 2017: Det europæiske semester indledes med Kommissionens årlige vækstundersøgelse samt en varslingsrapport som led i proceduren for makroøkonomiske ubalancer. Vækstundersøgelsen danner udgangspunktet for horisontale drøftelser af de horisontale udfordringer frem til det årlige økonomiske topmøde på DER i foråret 2018. Kommissionen ventes også at offentliggøre overordnede anbefalinger til euroområdet som helhed i november.
- Februar 2018: Kommissionen offentliggør én samlet økonomisk analyse for hvert EU-land. Analyserne vil kunne give anledning til forslag til Rådet om anbefalinger eller henstillinger til de enkelte lande om at korrigere makroøkonomiske ubalancer.
- Marts: DER udstikker på det årlige økonomiske topmøde politiske anbefalinger til EU-landene som helhed mht. makroøkonomisk politik, herunder finanspolitik og strukturpolitik.
- Marts-april: EU-landene afleverer Stabilitets- eller Konvergensprogrammer samt Nationale Reformprogrammer.
- April-juni: Kommissionen præsenterer i denne anden fase af semesteret en vurdering af de enkelte landes stabilitets- og konvergensprogrammer og nationale reformprogrammer og fremlægger udkast til landespecifikke anbefalinger på baggrund af landenes programmer og rådsudtalelser.

- Juni-juli: ECOFIN vedtager rådsudtalelser om landenes stabilitets- og konvergensprogrammer og nationale reformprogrammer, og landespecifikke anbefalinger under Traktatens artikel 121 (og artikel 136 for eurolandene), herunder også vedr. evt. makroøkonomiske ubalancer.
- Juni-juli: DER endosserer de landespecifikke anbefalinger.

I løbet af andet halvår 2018 færdiggør medlemslandene deres nationale finanslove i overensstemmelse med de nationale procedurer.

3. Formål og indhold

Kommissionen forventes på rådsmødet at præsentere den årlige vækstundersøgelse for 2018, hvis den foreligger. På rådsmødet forventes ingen substansdrøftelse af vækstundersøgelsen, der efterfølgende behandles dybdegående af ECOFIN.

Endvidere forventes det indkommende bulgarske formandskab at præsentere sin arbejdsplan for Det Europæiske Semester i 2018.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Konsekvenser

Sagen har ikke direkte statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Det Europæiske Semester og landenes efterfølgende implementering af national økonomisk politik i lyset af Rådets anbefalinger på baggrund af medlemslandenes stabilitets- og konvergensprogrammer og nationale reformprogrammer, vil kunne bidrage til sikring af sunde og holdbare offentlige finanser samt velfungerende økonomier i landene og generelt skulle understøtte konkurrenceevne, vækst og beskæftigelse i EU og Danmark.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre landes holdning kendes ikke på nuværende tidspunkt, men der ventes generelt opbakning til det europæiske semester 2018. Landene forventes at tage præsentationerne til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil tage Kommissionens præsentation af den årlige vækstundersøgelse, hvis denne foreligger, samt formandskabets præsentation af arbejdsplanen for behandlingen af det europæiske semester 2018 til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. Cybersikkerhed i EU

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet forventes vedtaget konklusioner om styrket cybersikkerhed i EU. Konklusionerne vil udgøre den overordnede ramme for det kommende arbejde med at behandle og udmønte elementerne i Europa-Kommissionens ambitiøse cyberpakke, som blev præsenteret den 13. september 2017. Rådskonklusionerne fremhæver, at styrket cybersikkerhed er en forudsætning for at opretholde tilliden til digitale løsninger og drage fordel af den teknologiske udvikling og det Digitale Indre Marked. Konklusionerne opfordrer til en styrkelse af EU's kapacitet til at modstå og svare på ondsindede cyberaktiviteter og lægger op til øget cyber-diplomati med henblik på at fremme internationalt samarbejde om et sikkert, frit og åbent globalt internet. Konklusionerne understreger, at medlemsstaterne er ansvarlige for egen national cybersikkerhed, men at EU kan tilføre merværdi ved at støtte kapacitetsopbygning samt øget samarbejde og informationsudveksling mellem medlemsstaterne. Danmark støtter et stadigt tættere internationalt samarbejde om at imødegå cybertrusler, ikke mindst i EU, og regeringen vil derfor tiltræde rådskonklusionerne.

2. Baggrund

Beskyttelse af europæerne i den digitale tidsalder blev fremhævet som en af Europa-Kommissionens topprioriteter i kommissionsformand Jean-Claude Junckers State of the European Union-tale den 13. september 2017. Europa-Kommissionen fremlagde samme dag en omfattende cyberpakke med det overordnede formål at skabe modstandsdygtighed, afskrækkelse og forsvare EU mod cybertrusler – og samtidig øge de europæiske borgeres tillid til digitale løsninger. Cyberpakken, som i den kommende tid skal behandles, bygger videre på de fremskridt, der blev gjort med EU's cyberstrategi fra 2013, hvor særligt net- og informationssikkerhedsdirektivet (NIS-direktivet) stod centralt. Den ambitiøse cyberpakke har en lang tidshorisont, og cybersikkerhed bliver sandsynligvis et af de vigtigste og mest prioriterede områder i EU-samarbejdet i de kommende år.

Europa-Kommissionens cyberpakke indeholder en lang række tiltag, herunder:

- Et forordningsforslag ("forordningen om cybersikkerhed", KOM (2017) 0477), som vil styrke mandatet for EU's net- og informationssikkerhedsagentur (ENISA) samt etablere en fælleseuropæisk ramme for cybersikkerhedscertificering for produkter og tjenester inden for informations- og kommunikationsteknologi (IKT).
- Styrket EU-cyberdiplomati, bl.a. i form af en "diplomatisk værktøjskasse" for fælles svar på ondsindede cyberaktiviteter samt øget fokus på kapacitetsopbygning af tredjelande inden for cybersikkerhed.
- Styrket samarbejde mellem EU og NATO på cyberområdet.
- Effektiv implementering af NIS-direktivet for at skabe større samfundsmæssig modstandskraft over for cybertrusler.
- En ikke-bindende henstilling om koordineret reaktion på væsentlige cybersikkerhedshændelser – med fastholdelse af, at operativ cybersikkerhed fortsat er et nationalt ansvar.
- Etablering af en "Cybersecurity Emergency Response Fund" med henblik på efter anmodning at kunne hjælpe medlemsstater, som rammes af cyberangreb.
- Styrket forskning og uddannelse inden for cybersikkerhed.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionerne vedr. den Fælles Meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet ("Modstandsdygtighed, afskrækkelse og forsvar: opbygning af en stærk cybersikkerhed for EU") af 13. september 2017 vil udgøre den overordnede ramme for det kommende arbejde med at behandle og udmønte elementerne i Europa-Kommissionens cyberpakke. Rådskonklusionerne fremhæver bl.a., at styrket cybersikkerhed er en forudsætning for at opretholde tilliden til digitale løsninger og drage fordel af den teknologiske udvikling og det Digitale Indre Marked. Konklusionerne opfordrer til en styrkelse af EU's kapacitet til at modstå og svare på ondsindede cyberaktiviteter og lægger op til øget cyber-diplomati med henblik på at fremme internationalt samarbejde om et sikkert, frit og åbent globalt internet. Konklusionerne understreger tillige, at medlemsstaterne er ansvarlige for egen national cybersikkerhed, men at EU kan tilføre merværdi ved at støtte kapacitetsopbygning samt øget samarbejde og informationsudveksling mellem medlemsstaterne.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Ikke relevant.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning til rådskonklusionerne på rådsmødet.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark støtter et stadigt tættere internationalt samarbejde om at imødegå cybertrusler, ikke mindst i EU. Regeringen hilser derfor det store fokus på cybersikkerhed i EU velkommen og ser frem til det kommende arbejde med de konkrete elementer i cyberpakken. Her vil man fra dansk side bl.a. lægge vægt på, at EU-tiltag ikke udvander og overlapper med medlemsstaternes ansvar for national cybersikkerhed, samt at en certificeringsordning for IKT-produkter og -ydelser skal finde den rette balance mellem sikkerhedshensyn og virksomhedernes konkurrence- og vækstvilkår. Regeringen vil desuden arbejde for, at der i udviklingen af cyberområdet i EU på horisontalt niveau sikres sammenhæng med øvrige relevante EU-erhvervsudviklingstiltag, herunder særligt vedrørende forsvarsindustrien fx i implementeringen af EU's Forsvarsfond. Regeringen lægger desuden vægt på, at konkrete initiativer på cyberområdet finansieres via omprioriteringer og ikke skaber nye økonomiske instrumenter uden for EU's generelle budget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Rådskonklusionerne om cybersikkerhed har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. En drøftelse af cybersikkerhed på det ekstraordinære rådsmøde for telekommunikation den 24. oktober 2017 har været forelagt til orientering af Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet den 18. oktober 2017. Grund- og nærhedsnotat vedr. forordningsforslaget om cybersikkerhed (KOM (2017) 0477) er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2017.

7. Partnerskabs- og samarbejdsaftale med Armenien

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Den 12. oktober 2015 bemyndigede Rådet Kommissionen til at indlede forhandlingerne med Armenien om en udvidet partnerskabs- og samarbejdsaftale som erstatning for den eksisterende aftale fra 1999. Rammeaftalen mellem EU og Armenien sigter på at udbygge samarbejdet mellem de to parter under respekt for Armeniens beslutning om at tiltræde Den Eurasiske Økonomiske Union frem for at undertegne en associerings- og frihandelsaftale med EU. Forhandlingerne om aftalen blev afsluttet og aftalen blev paraferet den 25. oktober 2017. Aftalen ventes underskrevet i forbindelse med topmødet i Det Østlige Partnerskab den 24. november i Bruxelles 2017. Rammeaftalen bekræfter viljen til samarbejde på en række områder heriblandt politisk dialog om såvel interne reformer i Armenien som udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål, området for retfærdighed, frihed og sikkerhed samt samarbejde om handel, økonomiske sektorområder og finansiel støtte.

2. Baggrund

Det nuværende grundlag for samarbejdet mellem EU og Armenien er en samarbejdsaftale, som trådte i kraft i 1999. På baggrund af den positive udvikling i relationerne mellem EU og Armenien gennem Armeniens deltagelse i såvel EU's naboskabspolitik som Det Østlige Partnerskab afsluttede de to parter forhandlingerne om en associerings- og frihandelsaftale i juli 2013. Armenien valgte imidlertid i september 2013 ikke at undertegne denne aftale, idet man i stedet ønskede at tilslutte sig Den Eurasiske Økonomiske Union. I forbindelse med topmødet i Det Østlige Partnerskab i november 2013 bekræftede EU og Armenien intentionen om at udbygge det gensidige samarbejde under respekt for Armeniens ændrede strategiske orientering. Armeniens medlemskab af Den Eurasiske Økonomiske Union trådte i kraft i januar 2015.

Forhandlingsmandatet for en ny rammeaftale mellem EU og Armenien lagde på den baggrund op til en aftale, som respekterer de forpligtelser, som Armenien har som medlem af Den Eurasiske Økonomiske Union, hvilket indebærer en aftale, som er mindre vidtgående end en associerings- og frihandelsaftale. Forhandlingerne herom blev afsluttet, og aftalen paraferet den 25. oktober 2017. Aftalen ventes underskrevet i forbindelse med topmødet i Det Østlige Partnerskab den 24. november 2017 i Bruxelles.

3. Formål og indhold

Rammeaftalen mellem EU og dets medlemsstater på den ene side og Armenien på den anden side baseres på respekt for demokrati, retsstatsprincipper og menneskerettigheder. Aftalen lægger op til styrket politisk dialog og samarbejde for at fremme disse værdier i de armenske institutioner. Dialogen styrkes på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område, herunder med muligheden for armensk deltagelse i EU-ledede krisestyringsoperationer. Betydningen af Armeniens forpligtelse til at bidrage til en fredelig og varig løsning på Nagorno-Karabagh-konflikten understreges.

På området for retfærdighed, frihed og sikkerhed sigter aftalen mod samarbejde om bl.a. migrationsrelaterede emner, herunder fremme af mobilitet gennem visumlempelsesaftalen og med et langsigtet perspektiv om visumfrihed, såfremt betingelserne herfor er opfyldt. Uregelmæssig immigration forventes bl.a. bekæmpet gennem tilbagetagelsesaftaler. Derudover

indeholder aftalen bestemmelser om bekæmpelse af organiseret kriminalitet – herunder menneskesmugling - og korruption samt terrorisme.

Handel mellem EU og Armenien baseres på WTO-regler. I aftalen indgår bestemmelser om bl.a. toldsamarbejde, fødevarerikkerhed og intellektuelle ejendomsrettigheder. Desuden er der bestemmelser om økonomisk samarbejde og samarbejde på en række sektorområder, herunder finans, transport, energi og miljø. Endelig indeholder aftalen bestemmelser om den institutionelle struktur, som skal danne rammen for samarbejde og dialog, hvor der bygges på allerede eksisterende ordninger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at EU's øvrige medlemslande underskriver den forhandlede partnerskabs- og samarbejdsaftale med Armenien.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark er positiv over for udbygningen af samarbejdet med Armenien og støtter indgåelsen af en ny rammeaftale mellem EU og Armenien.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen blev forelagt Folketinges Europaudvalg til orientering den 11. september 2015.